Цацарин В.В.,
старший преподаватель

Тэматыка практычных заняткаў

Дысцыпліна:
"Гісторыя Беларусі"

2 курс факультэт гісторы і міжкультурных камунікацый
2 семестр
2023

Тэма 1. Унутры- і знешнепалітычнае становішча Вялікага княства Літоўскага ў першай палове і сярэдзіне XVI ст.

1 Эвалюцыя дзяржаўна-палітычнага ладу Вялікага княства Літоўскага.
2 Войны Вялікіх княстваў Літоўскага і Маскоўскага. Лівонская вайна.
3 Люблінская унія.
4 Статуты Вялікага княства Літоўскага. Леў Сапега. Мікалай Крыштаф Радзівіл Сіротка.

Літаратура:

Беларускія летапісы і хронікі. – Мінск: Беларускі кнігазбор, 1997.
Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 1. – Минск, Академия наук, 1959.
Бохан, Ю.М. Узбраенне войска ВКЛ другой паловы XIV – канца XVI ст. / Ю.М. Бохан.– Мінск: Экаперспектыва, 2002.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 2. Беларусь у перыяд Вялікага Княства Літоўскага / Ю. Бохан [і інш.]; рэдкал: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. Мінск: Экаперспектыва, 2008. – 688 с.
Кром, М.М. Меж Русью и Литвой. Пограничные земли в системе русско-литовских отношений конца XV–первой трети XVI в. / М.М. Кром. – М.: Квадрига; Объединённая редакция МВД России, 2010.
Пичета, В.И. Белоруссия и Литва XV-XVI вв. (исследования по истории социально-экономического, политического и культурного развития) / В.И.Пичета. – М.: Изд. АН СССР, 1961.
Полное собрание русских летописей. Т. 32. – М., Наука,1975; Т. 35. – М., Наука, 1980.
Русско-белорусские связи: Сб. док. (1570–1667). – Минск: Высш. школа,1963.
Сагановіч, Г.М. Айчыну сваю баронячы: Канстанцін Астрожскі. / Г. М. Сагановіч. – Мінск : Навука і тэхніка, 1992.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ

Сагановіч, Г.М. Войска Вялікага княства Літоўскага ў XVI–XVII стст. / Г. М. Сагановіч. – Мінск: Навука і тэхніка, 1994.
Статут Великого княжества Литовского 1529 года. – Мінск: Изд-во. Академии наук БССР, 1960.
Статут ВКЛ. Тэкст. Даведнік. Каментарыі. – Мінск: БелСЭ, 1989.
Юхо, І.А. Крыніцы беларуска-літоўскага права / І. Юхо. – Мінск : Беларусь, 1991.

Тэма 2. Усталявашіе фальваркова-паншчыннай гаспадаркі і запрыгоньванне беларускага сялянства

1 Панская гаспадарка. Прычыны з’яўлення фальваркаў.
2 Сялянскае землекарыстанне.
3 «Устава на валокі» 1557 г..
4 Этапы заканадаўчага афармлення прыгоннага права.

Літаратура:

Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 1. – Минск, Академия наук, 1959.
Бохан, Ю.М. Побыт феадалаў Вялікага Княства Літоўскага ў XV – сярэдзіне XVII стагоддзя / Ю.М. Бохан. – Мінск : Беларусь, 2011.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 2. Беларусь у перыяд Вялікага Княства Літоўскага / Ю. Бохан [і інш.]; рэдкал: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. Мінск: Экаперспектыва, 2008. – 688 с.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
Голубеў, В.Ф. Сялянскае землеўладанне і землекарыстанне на Беларусі XVI–XVIII ст. / В. Ф. Голубеў. – Мінск : Навука і тэхніка, 1992.
Довнар-Запольский, М. В. История Белоруссии / М. В. Довнар-Запольский – Минск : Беларусь, 2016.
История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
Лойка, П.А. Шляхта беларускіх зямель у грамадска-палітычным жыцці Рэчы Паспалітай другой паловы XVI – першай трэці XVII ст./ П.А. Лойка.–Мінск: БДУ, 2002.
Пичета, В.И. Белоруссия и Литва XV-XVI вв. (исследования по истории социально-экономического, политического и культурного развития) / В.И.Пичета. – М.: Изд. АН СССР, 1961.
Русско-белорусские связи: Сб. док. (1570–1667). – Минск: Высш. школа,1963.
Эканамічная гісторыя Беларусі / пад рэд. В.І. Галубовіча. – Мінск: Экаперспектыва, 1999.
Юхо, І.А. Крыніцы беларуска-літоўскага права / І. Юхо. – Мінск : Беларусь, 1991.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ

Юхо, Я.А. Кароткі нарыс гісторыі і права Беларусі / Я.А. Юхо. – Мінск, Універсітэцкае, 1992.

Тэма 3. Гарадское жыццё на беларускіх землях

1 Рост гарадоў і мястэчак.
2 Гарадскія рамёств,. Унутраны і знешні гандаль.
3 Магдэбургскае права.
4 Сацыяльныя канфлікты ў гарадах.

Літаратура:

26. Русско-белорусские связи: Сб. док. (1570–1667). – Минск: Высш. школа,1963.
Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 1. – Минск, Академия наук, 1959.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 2. Беларусь у перыяд Вялікага Княства Літоўскага / Ю. Бохан [і інш.]; рэдкал: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. Мінск: Экаперспектыва, 2008. – 688 с.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
Груша А.И. Документальная письменность Великого Княжества Литовского (конец XIV – первая треть XVI в.) / А.И.Груша. – Минск: Беларуская навука, 2015.
Довнар-Запольский, М. В. История Белоруссии / М. В. Довнар-Запольский – Минск : Беларусь, 2016.
История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
Пичета, В.И. Белоруссия и Литва XV-XVI вв. (исследования по истории социально-экономического, политического и культурного развития) / В.И.Пичета. – М.: Изд. АН СССР, 1961.
Эканамічная гісторыя Беларусі / пад рэд. В.І. Галубовіча. – Мінск: Экаперспектыва, 1999.
Юхо, Я.А. Кароткі нарыс гісторыі і права Беларусі / Я.А. Юхо. – Мінск, Універсітэцкае, 1992.

Тэма 4. Царква і рэлігія

1 Прывілеяванае становішча каталіцкага касцёла ў Вялікім княстве Літоўскім.
2 Рэфармацыя на беларускіх землях.
3. Берасцейскі царкоўны сабор і стварэнне уніяцкай царквы.
4 Барацьба вакол уніяцкага пытання ў канцы XVI – першай трэці XVII ст.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ

Літаратура:

Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 1. – Минск, Академия наук, 1959.
Блинова, Т.Б. Иезуиты в Белоруссии / Т.Б. Блинова. – Минск: Беларусь, 1990.
Галенчанка, Г.Я. Невядомыя і малавядомыя помнікі духоўнай спадчыны і культурных сувязей Беларусі XV – сярэдзіны XVIIст. / Г.Я. Галенчанка. – Мінск: Беларуская навука, 2008 г.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 2. Беларусь у перыяд Вялікага Княства Літоўскага / Ю. Бохан [і інш.]; рэдкал: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. Мінск: Экаперспектыва, 2008. – 688 с.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
Лыч, Л. Уніяцкая царква Беларусі: этнакультурны аспект / Л.М.Лыч. — Мінск: «Кнігазбор», 2011.
Марозава, С.В. Уніяцкая царква ў этнакультурным развіцці Беларусі (1596–1839 гг.) / С.В. Марозава. — Гродна : ГрДУ, 2001.
Падокшын, С. А. Унія. Дзяржаўнасць. Культура (Філасофска-гістарычны аналіз) / С. А. Падокшын. – Мінск : Беларуская навука, 1998.
Парашкоў С.А. Гісторыя культуры Беларусі. 2-е выд. – Мінск: Беларус. навука, 2004.
Пичета, В.И. Белоруссия и Литва XV-XVI вв. (исследования по истории социально-экономического, политического и культурного развития) / В.И.Пичета. – М.: Изд. АН СССР, 1961.
Саверчанка, І.В. Сымон Будны – гуманіст і рэфарматар / І. Саверчанка. — Мінск: Універсітэцкае, 1993.
Уния в документах: Сб. док. и материалов. – Минск : Лучи Софии, 1997.

Тэма 5. Знешняя палітыка і ўнутраныя канфікты Рэчы Паспалітай XVII ст.

1 Інтэрвенцыя ў Маскоўскую дзяржаву. Смаленская вайна 1632 – 1634 гг.
2 Барацьба са Швецыяй у Прыбалтыцы. Змаганне з Асманскай імперыяй.
3 Казацка-сялянская вайна 1648–1651 гг.
4 Вайна Расіі і Рэчы Паспалітай 1654–1667 гг.

Літаратура:

Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 1. – Минск, Академия наук, 1959.
Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 2. – Минск, Академия наук, 1960.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ

Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
Груша А.И. Документальная письменность Великого Княжества Литовского (конец XIV – первая треть XVI в.) / А.И.Груша. – Минск: Беларуская навука, 2015.
Игнатенко, А.П. Борьба белорусского народа за воссоединение с Россией (вторая половина XVII–XVIII вв.) / А.П. Игнатенко. – Минск: Изд-во БГУ, 1974.
История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
Лойка, П.А. Шляхта беларускіх зямель у грамадска-палітычным жыцці Рэчы Паспалітай другой паловы XVI – першай трэці XVII ст./ П.А. Лойка.–Мінск: БДУ, 2002.
Русско-белорусские связи: Сб. док. (1570–1667). – Минск: Высш. школа,1963.
Сагановіч, Г.М. Войска Вялікага княства Літоўскага ў XVI–XVII стст. / Г. М. Сагановіч. – Мінск: Навука і тэхніка, 1994.
Сагановіч, Г.М. Невядомая вайна 1654–1667 гг. / Г. М. Сагановіч. – Мінск: Навука і тэхника, 1995.

Тэма 6. Эканамічнае становішча і сацыяльныя супярэчнасці Рэчы Паспалітай XVII–XVIII стст.

1 Эканамічны заняпад Беларусі і яго прычыны.
2 Сялянская і панская гаспадарка.
3 Гарады і мястэчкі. Рамяство і гандаль.
4 Сялянскія хваляванні ў Крычаўскім старостве і на Каменшчыне.

Літаратура:

Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 2. – Минск, Академия наук, 1960.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
Голубеў, В.Ф. Сялянскае землеўладанне і землекарыстанне на Беларусі XVI–XVIII ст. / В. Ф. Голубеў. – Мінск : Навука і тэхніка, 1992.
Грицкевич, А.П. Социальная борьба горожан (XVI–XVIII вв.) / А.П. Грицкевич. – Минск: Наука и техника, 1979.
Игнатенко, А.П. Борьба белорусского народа за воссоединение с Россией (вторая половина XVII–XVIII вв.) / А.П. Игнатенко. – Минск: Изд-во БГУ, 1974.
История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ

Лойка, П.А. Шляхта беларускіх зямель у грамадска-палітычным жыцці Рэчы Паспалітай другой паловы XVI – першай трэці XVII ст./ П.А. Лойка.–Мінск: БДУ, 2002.
Мацук, А.У. Барацьба магнацкіх груповак у ВКЛ (1717 – 1763 гг.) / А. Мацук. – Мінск : Медысонт, 2010.
Эканамічная гісторыя Беларусі / пад рэд. В.І. Галубовіча. – Мінск: Экаперспектыва, 1999.

Тэма 7. Палітычны крызіс Рэчы Паспалітай

1 Арганізацыя ўлады і кіравання ў Вялікі княстве Літоўскім.
2 Узмацненне феадальнай анархіі.
3 Паўночная вайна ў Беларусі.
4 Узмацненне расійскіх уплываў у Рэчы Паспалітай.

Літаратура:

Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 2. – Минск, Академия наук, 1960.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
Игнатенко, А.П. Борьба белорусского народа за воссоединение с Россией (вторая половина XVII–XVIII вв.) / А.П. Игнатенко. – Минск: Изд-во БГУ, 1974.
История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
Лойка, П.А. Шляхта беларускіх зямель у грамадска-палітычным жыцці Рэчы Паспалітай другой паловы XVI – першай трэці XVII ст./ П.А. Лойка.– Мінск: БДУ, 2002.
Мацук, А.У. Барацьба магнацкіх груповак у ВКЛ (1717 – 1763 гг.) / А. Мацук. – Мінск : Медысонт, 2010.

Тэма 9. Гістарычныя ўмовы этнакультурнага развіцця беларусаў у XVII–XVIII стст.

1 Рост уплыву каталіцкай царквы.
2 Стан школьнай асветы і выхавання.
3 Літаратура. Кнігадрукаванне Тэатр..
4 Віленскае (Беларускае) барока. Скульптура, іконапіс і жывапіс.

Літаратура:

Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 2. – Минск, Академия наук, 1960.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ

Блинова, Т.Б. Иезуиты в Белоруссии / Т.Б. Блинова. – Минск: Беларусь, 1990.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
Культура Беларусі: энцыклапедыя. У 6 тт. – Мінск: БелЭн, 2010-2015.
Лабынцаў, Ю. Пачатае Скарынам. Беларуская друкаваная літаратура эпохі Рэнесансу / Ю. Лабынцаў. – Мінск: Мастацкая літаратура, 1990.
Лазука Б.А. Гісторыя беларускага мастацтва: У 2 тт. Т. 1. Першабытны лад – XVII ст. – Мінск: Беларусь, 2007.
Лазука Б.А. Гісторыя беларускага мастацтва: У 2 тт. Т. 2. XVIII – пачатак XXI ст. – Мінск: Беларусь, 2007.
Нарысы гісторыі культуры Беларусі: У 4 тт. / А.І. Лакотка (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Беларус. навука, 2014.
Очерки истории, науки и культуры Беларуси. IX–XX вв. – Минск, Навука і тэхніка, 1996.
Падокшын, С. А. Унія. Дзяржаўнасць. Культура (Філасофска-гістарычны аналіз) / С. А. Падокшын. – Мінск : Беларуская навука, 1998.
Парашкоў С.А. Гісторыя культуры Беларусі. 2-е выд. – Мінск: Беларус. навука, 2004.

Тэма 10. Спробы дзяржаўных рэформ. Першы падзел Рэчы Паспалітай

1 Нармалізацыя эканамічнага жыцця ў Беларусі.
2 Абвастрэнне палітычнай барацьбы паміж шляхецкімі групоўкамі ў 60 - пачатку 70-х гадоў XVIII ст.
3 Дысідэнцкае пытанне.
4 Першы падзел Рэчы Паспалітай.

Літаратура:

Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 2. – Минск, Академия наук, 1960.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
Голубеў, В.Ф. Сялянскае землеўладанне і землекарыстанне на Беларусі XVI–XVIII ст. / В. Ф. Голубеў. – Мінск : Навука і тэхніка, 1992.
Грамадска-палітычнае жыццё ў Беларусі, 1772–1917 гг. / А. У. Унучак [і інш.]. – Мінск: Беларуская навука, 2018.
Грицкевич, А.П. Социальная борьба горожан (XVI–XVIII вв.) / А.П. Грицкевич. – Минск: Наука и техника, 1979.
Игнатенко, А.П. Борьба белорусского народа за воссоединение с Россией (вторая половина XVII–XVIII вв.) / А.П. Игнатенко. – Минск: Изд-во БГУ, 1974.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ

История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
Эканамічная гісторыя Беларусі / пад рэд. В.І. Галубовіча. – Мінск: Экаперспектыва, 1999.

Тэма 11. Паўстанне 1794 г. Ліквідацыя Рэчы Паспалітай

1. Рэформы Чатырохгадовага сойма.
2 Канстытуцыя 3 мая 1791 г.
3 Барацьба ўнутраных і знешніх сіл супраць канстытуцыі. Другі падзел Рэчы Паспалітай.
4 Паўстанне 1794 г. Трэці падзел Рэчы Паспалітай.

Літаратура:

Белоруссия в эпоху феодализма: Сб. док. и материалов: В 4 т. Т. 2. – Минск, Академия наук, 1960.
Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
Грамадска-палітычнае жыццё ў Беларусі, 1772–1917 гг. / А. У. Унучак [і інш.]. – Мінск: Беларуская навука, 2018.
Грицкевич, А.П. Социальная борьба горожан (XVI–XVIII вв.) / А.П. Грицкевич. – Минск: Наука и техника, 1979.
Емельянчык, У. Паланез для касінераў: (З падзей паўстання 1794 г. пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі на Беларусі) / У. Емельянчык. – Мінск: Беларусь 1994.
История Беларуси в документах и материалах / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов, В. Г. Мазец. – Минск: Амалфея, 2000.
Юхо, Я.А. За вольнасць нашу і вашу: Тадэвуш Касцюшка / Я.А. Юхо. – Мінск: Навука і тэхніка, 1992.
Юхо, Я.А. Кароткі нарыс гісторыі і права Беларусі / Я.А. Юхо. – Мінск, Універсітэцкае, 1992.

Тэма 12. Культура Беларусі эпохі Асветніцтва.

1 Дзейнасць Адукацыйнай камісіі.
2. Ідэі Асветніцтва ў літаратуры і грамадскай думцы.
3 Прыгонныя тэатры. Музычнае мастацтва.
4 Архітэктура і жывапіс.

Літаратура:

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ

Гісторыя Беларусі: У 6 т. Т. 3. Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII – XVIII стст.) / Ю. Бохан [і інш.]; Рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2004. – 344 с.
Культура Беларусі: энцыклапедыя. У 6 тт. – Мінск: БелЭн, 2010-2015.
Лазука Б.А. Гісторыя беларускага мастацтва: У 2 тт. Т. 2. XVIII – пачатак XXI ст. – Мінск: Беларусь, 2007.
Нарысы гісторыі культуры Беларусі: У 4 тт. / А.І. Лакотка (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Беларус. навука, 2014.
Очерки истории, науки и культуры Беларуси. IX–XX вв. – Минск, Навука і тэхніка, 1996.
Парашкоў С.А. Гісторыя культуры Беларусі. 2-е выд. – Мінск: Беларус. навука, 2004.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ